

Gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

We mogen weer stemmen! U gaat toch ook?

**Wilt U
de Gemeente
bestuurbaar houden?
stem VVD**

Met vriendelijke groet J. Raadschelders

Ons lid Jacques Raadschelders stuurde ons deze flyer die hij op eigen kosten had laten vervaardigen. Mooi voorbeeld van hoe onze senioren zich actief inzetten voor deze belangrijke verkiezingen

Speciaal voor mensen met een kwetsbare gezondheid wordt in veel gemeenten de mogelijkheid geboden buiten de drukke verkiezingsdag te gaan stemmen. Veel van onze leden maken hier gebruik van. Uw eigen gemeente informeert u over de mogelijkheden.

> Inhoud

Van de voorzitter	► Blz. 3-5
Verklaring Mark Rutte in Tweede Kamer	► Blz. 5-8
Kennismaking met Folkert Idsinga	► Blz. 12
Ondersteuning politie door Ingrid Michon	► Blz.13

En nog veel meer:

- 'We mogen weer meer' column Helma Neppérus blz 9
- Folder Bart Smals over de AOW blz 10 -11
- Eenzaamheid steeds hoger op de agenda (uit Zorg en Welzijn) blz 14-16

Vrijdag 11 maart '22 van 10.00 – 11.00 uur een kopje koffie met :
Miriam van Meerten en Anne de Boer van Alzheimer Nederland. We gaan met elkaar in gesprek over hoe we de zorg aan de helaas groeiende groep mensen met dementie gaan inrichten. Wat de uitdagingen zijn? En wat goede zorg eigenlijk inhoudt. Houden gemeenten hier eigenlijk rekening mee, ook in hun woon/zorg-visie? Kortom, heel veel om met elkaar te bespreken. Na 11.00 uur bespreken we met elkaar de actuele ontwikkelingen. De link naar de ZOOM meeting wordt u toegezonden.

Houd uw mailbox in de gaten!

Van de voorzitter

Minie Walma-Schreur

Zorg en wonen voor senioren horen ze bij elkaar

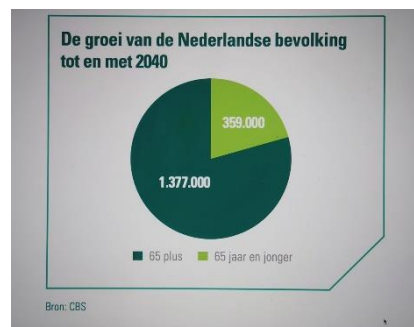
We hebben in Nederland te maken met een dubbele vergrijzing. Dat betekent dat er meer senioren én ook meer oudere senioren komen. Voor senioren zijn zorg en wonen aan elkaar verbonden.

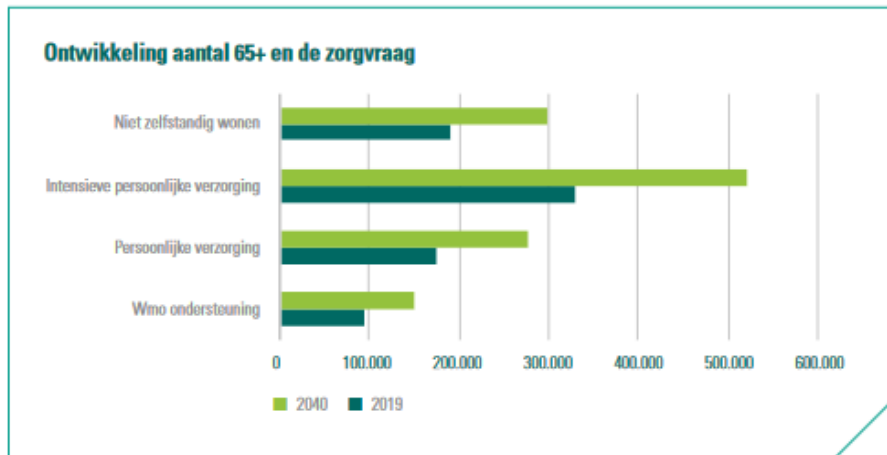
Uit een onderzoek van de ANBO blijkt dat het grootste deel van de senioren zelfstandig en slechts 5% van alle 65-pussers in een verzorgings- of verpleeghuis woont. Uit dit zelfde onderzoek blijkt ook dat veruit de meeste senioren zelfstandig willen blijven wonen. Vitale senioren voelen zich niet oud, hebben meestal nog geen zorgvraag.

Maar bereiden zij/wij zich/ons voor op de toekomstige woonsituatie, één waar toch vaak in toenemende mate de zorgvraag om de hoek komt kijken? Immers naarmate de kwetsbaarheid toeneemt, verandert ook de mate waarin zorg nodig is.

Door het wegvallen van verzorgingshuizen is er een gat ontstaan tussen zelfstandig thuis wonen en opname in een verpleeghuis.

Senioren willen zelfstandig wonen, maar wel in de nabijheid van welzijn, zorg en goede voorzieningen. Goede samenwerking tussen partijen zoals gemeente, zorg- en welzijnsorganisaties, bouwondernemingen en woningbouwcorporaties is onontbeerlijk. Hierbij komt ook nog eens dat senioren zeer uiteenlopende woonwensen hebben.

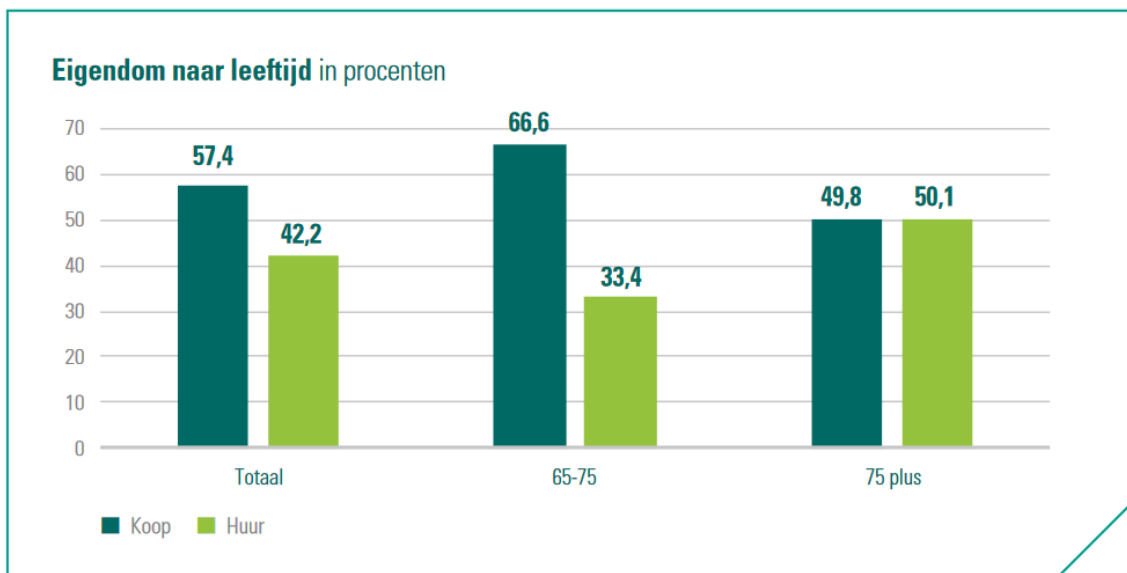

Bron NZa, CBS, analyse door ABNAMRO

De senior van nu is immers niet meer de senior van 50 jaar geleden toen men zich vaak op 60 jarige leeftijd liet inschrijven bij een bejaardenhuis om bij pensionering verzekerd te zijn van een plekje.

Goede huisvesting behelst niet alleen de fysieke kwaliteit van de woning, maar ook de fysieke en sociale kwaliteit van de leefomgeving

Bij veel senioren is de verhuisbereidheid niet erg groot, ze zien op tegen de rompslomp zowel organisatorisch alsook financieel die een verhuizing met zich meebrengt. Ook het achterlaten van de vertrouwde omgeving waar men iedereen en alles kent is een moeilijk te nemen stap. Volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid groeit de noodzaak om toch langer stil te staan bij de vraag of de huidige woning wel geschikt is voor de oude dag, ook met het oog op de personeelsschaarste. Zorgaanbieders hebben bijvoorbeeld nu al moeite de openstaande vacatures te vervullen.

Bron: CBS

Immers een veilige, gezonde woonomgeving kan bijdragen aan beperking van zorguitgaven, zowel collectief als individueel. De huidige nieuwbouw sluit echter niet goed aan bij de behoeften van ouderen. Momenteel worden vooral grotere woningen gebouwd voor gezinnen, terwijl veel ouderen kiezen voor kleinere maar geriefelijke woningen. Bij nieuwbouw zou veel meer rekening gehouden kunnen worden met de samenstelling van de toekomstige bevolking.

Domein overstijgend werken

Daarbij is het ook belangrijk dat gekeken wordt naar de financiering van “de ouderenzorg”. De zorg in de verpleeghuizen komt voor rekening van het Rijk, de wijkverpleging voor de zorgverzekeraars en de begeleiding en ondersteuning van ouderen thuis komt voor rekening van de gemeente. Gemeenten die een goed preventiebeleid voeren plukken echter niet de vruchten van deze prestatie. Deze komen terecht bij het Rijk en de verzekeraars. Pas als hier verandering in komt, krijgen gemeenten een sterkere prikkel om de schotten tussen hun woon- en zorgportefeuilles weg te halen, om vervolgens deze beleidsdomeinen beter te integreren en voor ouderen (en jongeren) prettige en gezonde wijken te creëren.

Verklaring van minister-president Mark Rutte in de Tweede Kamer over de oorlog in Oekraïne

Toespraak | 28-02-2022

Wij mogen weer stemmen. En dat terwijl de democratie in Oekraïne op dit moment zwaar onder druk staat door de oorlog die Rusland voert tegen het land. We volgen het verschrikkelijke nieuws elke dag. Ook vanuit ons thematisch netwerk betuigen we steun aan het land en haar inwoners. Daarom nog maar eens extra de verklaring die minister-president heeft afgelegd in de Tweede Kamer in onze nieuwsflits.

Verklaring van minister-president Mark Rutte in de Tweede Kamer over de oorlog in Oekraïne, 28 februari 2022.

Mevrouw de Voorzitter,

Gisteren verzamelden zich over de hele wereld duizenden en duizenden mensen met blauw-gele vlaggen en teksten tegen de oorlog in Oekraïne. Ook op de Dam in Amsterdam en in tal van andere Nederlandse steden. Jong en oud, mensen van alle politieke gezindten en uit alle windstreken, inclusief Oekraïense en Russische staatsburgers, die met 1 stem wereldwijd allemaal hetzelfde zeiden.

Wij veroordelen de brute Russische inval in Oekraïne. Wij veroordelen deze ongeken- de daad van agressie tegen een democratisch Europees land. Wij veroordelen president Poetin en zijn klik. En ons hart is bij de bevolking van Oekraïne.

Ons hart is bij de onschuldige vrouwen, mannen en kinderen, die dag en nacht moeten schuilen voor vijandig vuur. Het is bij de mensen die nu alles achterlaten om een veilig heenkomen te zoeken. Het is bij die dappere burgers, die ongewapend een Russische tank wisten te stoppen. Bij de Oekraïense militairen, die hun land al dagenlang met leeuwenmoed verdedigen. En natuurlijk bij president Volodymyr Zelensky, die in persoon het voorbeeld is van de vastberadenheid die Oekraïne na de inval laat zien.

Zijn woorden in het centrum van Kiev, gekleed in een groen scherfvest en omringd door leden van zijn kabinet, zijn onvergetelijk. 'Wij zijn allemaal hier,' zei hij, 'Wij verdedigen onze onafhankelijkheid.'

Zo staat hij voor zijn troepen en tussen zijn mensen, als held van zijn land.

De laatste dagen heb ik regelmatig telefonisch contact met president Zelensky. En het is onwerkelijk en ook aangrijpend dat elk gesprek het laatste kan zijn.

Na vorige week donderdag is het ondenkbare denkbaar en het onmogelijke mogelijk geworden. En deze nieuwe realiteit dwingt tot stellingname, van ons als politiek, als land en van de hele vrije wereld. Mensen zijn uiterst bezorgd over wat dit betekent, natuurlijk voor de mensen in Oekraïne maar ook voor onze eigen veiligheid en onze eigen manier van leven.

En die zorgen begrijp ik. Daarom wil ik vandaag namens het kabinet aan het begin van dit debat het volgende zeggen.

Dit is geen tijd voor wankelmoedigheid en terughoudendheid, maar voor vastberaden en eensgezind optreden. Nationaal en internationaal.

President Poetin heeft in de aanloop naar deze oorlog alles gedaan om internationale verdeeldheid te zaaien. Hij bereikt nu het tegenovergestelde. Europa, de NAVO, alle vrije en democratische landen van de wereld zijn één in hun afwijzing van deze aanval, één in hun steun voor de Oekraïense bevolking, één in hun reactie. En dat hebben we nodig, nu de veiligheid en stabiliteit in ons deel van de wereld ernstig worden bedreigd. We hebben te

maken met een agressor die elke dag nieuwe grenzen overschrijdt, het internationale recht met voeten treedt, en zelfs de nucleaire dreiging niet schuwt.

De belangrijkste taak van een regering, van elke regering, is het land veilig houden. Iedereen vraagt zich deze dagen af: waar eindigt dit? Waar stopt Poetin?

Op die vragen kan vandaag niemand een antwoord geven, maar feit is dat Nederland is ingebed in internationale structuren die ons beschermen en sterker maken, en in staat stellen precies dat te doen. Dit land veilig houden.

Samen met de andere landen van de Europese Unie en samen met onze NAVO-bondgenoten hebben we in korte tijd grote stappen kunnen zetten. Rusland is door een ongekend streng sanctiepakket vergaand geïsoleerd. Daardoor worden de leiders van Rusland, wordt ook de Russische oorlogsmachine financieel hard geraakt.

Het Europese luchtruim is gesloten voor Russische vliegtuigen. Nederland en andere landen helpen Oekraïne met militair materieel, waaronder antitank- en luchtdoelraketten. En de oostgrens van het NAVO-grondgebied wordt in rap tempo versterkt, want we moeten op alles voorbereid zijn. Onze Nederlandse F16- en F35 vliegtuigen zijn meteen in actie gekomen boven Polen en ook de mannen en vrouwen van onze krijgsmacht in Litouwen dragen bij aan die afschrikking.

Nederland staat samen met de bondgenoten klaar meer te doen als dat nodig is. Het beeld wijzigt per dag, soms zelfs per uur.

1 ding is zeker: veiligheid is ons kostbaarste bezit en de basis voor onze vrije en democratische samenleving. Dat moeten we beschermen, dat moeten we verdedigen. Onze krijgsmacht moet klaar staan om deze nieuwe dreigingen het hoofd te bieden. En we moeten onder ogen zien dat deze oorlog niet zonder economische gevolgen zal blijven.

Niet voor de wereldeconomie. Niet voor Nederlandse ondernemers die zaken doen in Oekraïne en Rusland. En niet voor ons allemaal, nu bijvoorbeeld de energieprijzen mogelijk nog verder gaan stijgen.

Die economische gevolgen zijn er. Maar als dat de prijs is van veiligheid en vrijheid, dan moeten we bereid zijn die prijs met elkaar te betalen. En het kabinet zal uiteraard alles doen wat mogelijk is om de economische gevolgen te dempen. We laten elkaar in dit land niet in de steek.

We moeten ons erop voorbereiden dat een deel van de Oekraïners die nu halsoverkop huis en haard ontvluchten, naar ons land zal komen. Weg van het geweld, weg van de Russische dreiging.

Ik ben er vast van overtuigd dat Nederland en de Nederlanders zich solidair zullen tonen met deze mensen. We hebben gisteren op de Dam gezien: dat hoort bij Nederland.

Als kabinet zullen we ook op dit punt samenwerken in Europa, om zo goed mogelijk hulp te kunnen verlenen aan iedereen die het oorlogsgebied ontvlucht. Iedere Oekraïner die tijdelijk een veilig heenkomen zoekt, moet ruimhartig worden geholpen.

Mevrouw de voorzitter,

Niemand van ons kan voorspellen wat deze oorlog op de lange termijn gaat betekenen. Voor Oekraïne. Voor de geopolitieke verhoudingen. Voor de samenwerking in de EU en de NAVO. Voor ons als Nederland. En voor Rusland en de Russische bevolking zelf, van wie – laat ons dat vandaag niet vergeten – een groot deel deze oorlog ook niet wil.

Met de Russische inval in Oekraïne is een pagina in het boek van de wereldgeschiedenis omgeslagen. Voor ons waren vrede, vrijheid en veiligheid generaties lang een gegeven. Die vanzelfsprekendheid is er vandaag niet meer.

We moeten de Russische agressie, Poetins agressie een halt toeroepen. Samen met onze partners en bondgenoten. Eensgezind, vastberaden, solidair.

Dat is de enige weg.

Dank u wel.

04 maart '22 Via Twitter : Mark Rutte in gesprek met in Nederland woonachtige Oekraïners

Helma

We mogen weer meer

Het is me wat de Russische inval in de Oekraïne, wie had dat gedacht en wat kunnen we er tegen doen. Laten we in ieder geval in Europa zo veel mogelijk samen optrekken. En dat terwijl de Olympische Spelen waar de wereld toch met elkaar wordt verbonden, nog maar een ruim een week zijn afgelopen. Dat kijken naar de Spelen, waarbij ons land het gelukkig goed deed, gaf gelukkig wat afleiding in een tijd, waarin we terecht klagen over stijgende prijzen. Al hebben we gelukkig tot nu toe een zachte winter zodat het stoken ook weer wat meevalt. Tegenover stijgende prijzen horen stijgende inkomsten te staan of op zijn minst een vorm van compensatie. Ik wacht dus op de nieuwe Pensioenwet, die hopelijk op zijn minst gaat leiden tot een stuk indexatie van pensioenen. Dus graag vaart maken met deze wet in wording. En over box 3 zal ik nog eens apart schrijven.

En dan bereiden we ons voor op de raadsverkiezingen op woensdag 16 maart en enkele dagen er voor. De campagne was eerst net als het vergaderen eigenlijk alleen digitaal, maar nu mogen we met het minder worden van het corona virus gelukkig weer echt naar buiten en gaan we ook in de campagne weer de straat op. Punten van belang zijn voor mij wonen, veiligheid en bereikbaarheid. Wanneer gaat er nu echt meer gebouwd worden, zodat we als wat ouderen echt kunnen bekijken of er een goed appartement voor ons is? En is er voldoende politie om ons het gevoel te geven, dat we veilig over straat kunnen lopen en fietsen en veilig kunnen wonen? En dan de bereikbaarheid. De wegen waren de afgelopen tijd heerlijk rustig, maar worden al voller, we moeten het maar even aanzien. Op het station vind ik het 's avonds niet zo prettig, daar kan meer toezicht ook een prettig gevoel geven. Maar laten we ook gewoon moed houden als senior en dus ook met vertrouwen de verkiezingen tegemoet zien.

Helma Neppérus

Bart Smals

Kamerlid
SZW Pensioenen en AOW • VWS GGZ,
Maatschappelijke opvang en beschermd
wonen

De AOW flyer

Er is veel te doen geweest over de kwestie rondom de koppeling van de AOW aan het minimumloon. Deze zou zijn losgelaten. Daarop kwamen wij vanuit het tn SiS samen met ouderenbonden en politieke partijen in het geweer. Een ont koppeling werd niet geaccepteerd. In bijgevoegde folder geeft Kamerlid Bart Smals aan hoe het precies in elkaar zit.

 De AOW

► De AOW

Er is de laatste weken onduidelijkheid ontstaan over de AOW. En om duidelijk te zijn: De koppeling tussen AOW en het minimumloon was er, en blijft er. Die wordt niet losgelaten.

Net als in het verleden stijgt de AOW gewoon mee met de lonen in Nederland. Daarnaast hebben we, omdat we werken lonend willen laten zijn, het minimumloon eenmalig verhoogd. Alleen die eenmalige verhoging wordt niet gevolgd door de AOW.

Het is altijd de inzet geweest om alle groepen, dus ook de senioren, er gemiddeld op vooruit te laten gaan. Maar, nu de eerste doorrekeningen bekend zijn, bleek dat voor senioren net niet te gelden. Daarom hebben we het kabinet gevraagd om dit voorjaar met voorstellen te komen, zodat alsnog wordt voldaan aan wat we met het coalitieakkoord voor ogen hadden.

Aanvullende pensioenen

Om verschillende redenen lukt het veel pensioenfondsen al lang niet om de aanvullende pensioenen te laten stijgen. Het is de verwachting dat de afspraken die in het pensioenakkoord gemaakt zijn daar een oplossing voor gaan zijn. De wetgeving daarvoor is in de maak en ligt nu bij de Raad van State. Als de definitieve wet rond begin april naar de Kamer komt gaat de VVD zich inzetten om deze zo snel mogelijk te behandelen om daarmee verhoging van aanvullende pensioenen door pensioenfondsbesturen mogelijk te maken.

Samenvattend

- De AOW stijgt twee keer per jaar mee met de lonen, de AOW stijgt niet mee met de eenmalige verhoging minimumloon.
- De gevraagde voorstellen van kabinet verwachten we dit voorjaar.
- Begin april gaat de Kamer de wetgeving voor de aanvullende pensioenen behandelen.

Bart Smals
Tweede Kamerlid VVD

Een kennismaking met:

Folkert Idsinga

Kamerlid

Fiscale aangelegenheden en alle aangelegenheden van de belastingdienst, financiële verhoudingen tussen rijk en decentrale overheden, Exportkredietverzekeringen en –faciliteiten, Holland Casino en staatsloterij, Muntwezen, Domein Roerende Zaken

Het thematisch netwerk heeft een kennismakingsgesprek gehad met Tweede Kamerlid Folkert Idsinga (VVD). Zijn portefeuille behelst de fiscaliteit en de belastingdienst.

Genoeg onderwerpen die onze leden bezighouden hebben natuurlijk raakvlakken met de portefeuille van Folkert. Tijdens het kennismakingsgesprek hebben wij het over verschillende thema's gehad.

Als eerste natuurlijk de box-3 problematiek. Naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad over de fictive vermogensrendementheffing is nog veel onduidelijk voor zowel de politiek (hoeveel gaat het kosten) maar vooral voor de gedupeerden (wanneer krijg je je geld terug). Helaas is op dit moment nog niet alles duidelijk en hopen wij snel op meer informatie. In het coalitieakkoord staat dat wij in 2025 een systeem willen waar wij daadwerkelijk rendement zullen gaan heffen. In de tussentijd zal er noodwetgeving moeten komen.

De hersteloperatie van de Kinderopvangtoeslag is (helaas) ook nog steeds een onderwerp wat nog niet achter de rug is. Gelukkig zit er nu wel schot in zaak en worden steeds meer gedupeerden ouders gecompenseerd.

We hebben natuurlijk ook gesproken over wonen. Er is een wooncrisis en op fiscaal gebied zullen ook een aantal dingen gaan gebeuren die de woningmarkt raken. Bijvoorbeeld het afschaffen van de jubelton of de verhuurdersheffing.

Tot slot had Folkert aangeboden om een bijeenkomst te doen waarbij onze leden hem vragen kunnen stellen over allerlei zorgen op fiscaal gebied. Als daar onder de leden vraag naar is dan horen wij het graag.

Ingrid Michon

Kamerlid

J&V Politie, OM, Brandweer, Grensbewaking algemeen, Terrorismebestrijding, NCTV, Rampenbestrijding en crisisbeheersing, Nationale Veiligheid, Drugsbeleid

Ondersteuning politie

De politie gaat gebukt onder een enorme werkdruk. Eén van de problemen is de onderbezetting. De sterkte is pas in 2025(!) weer op orde. En dat betekent dat het nog 3 jaar zal piepen en kraken. We kunnen niet toestaan dat we de politie deze 3 jaar over de kling jagen. Of toestaan dat we nog 3 jaar lang de wijkagent te weinig zien in de wijk.

Hoe komen we die jaren door? Niets doen is naar mijn mening geen optie. De VVD-fractie wil dat, hoe dan ook, de wijkagent in de wijk blijft. Dat vraagt ons om te kijken welke taken door anderen uitgevoerd kunnen worden. Taken die meer op het terrein van handhaving liggen, want voor de VVD is wel duidelijk dat het geweldsmonopolie altijd bij de politie ligt.

Ik heb recentelijk drie voorstellen gedaan om de politie te ondersteunen:

- 1) Inzet van de BOA, in het bijzonder de verkeers-BOA. De pilot in Utrecht waarbij BOA's fietsers mogen beboeten zonder licht, door rood rijdend of bellend is een succes, dat blijkt uit een evaluatie van november vorig jaar.
- 2) Inzet van de politievrijwilliger. Dit is ook een goede manier voor gepensioneerde agenten die zich op enige wijze willen blijven inzetten voor de politie organisatie.
- 3) Last but not least: inzet van de private beveiligers. Denk aan bewaken en beveiligen, bijv de beveiliging van een object vanuit een politiehuisje. Maar ook aan het uitlezen van camera's of de ondersteuning bij alcohol-, of snelheidscontroles. Er is hier en daar koudwatervrees maar er wordt op operationeel niveau, ad hoc, samengewerkt. Dat kan en moet structureler.

De minister heeft toegezegd om voor de zomer een visie te presenteren op de ondersteuning van de politie, waar deze 3 elementen in ieder geval onderdeel van uitmaken. Ik kijk ernaar uit!

THEMA 'Eenzaamheid staat steeds hoger op de agenda'

(Annemarie Van Dijk, artikel overgenomen uit zorg+welzijn)

In 2022 wordt 'Eén tegen eenzaamheid' afgerond, het actieprogramma van de overheid. Wat is er de afgelopen jaren gebeurd? Prof. dr. Anja Machielse is betrokken bij de wetenschappelijke adviescommissie.

Niet iedereen heeft dezelfde behoefte aan omgang met anderen. Eenzaamheid is dan ook een subjectief begrip, zegt Anja Machielse, hoogleraar humanisme en sociale weerbaarheid aan de Universiteit voor Humanistiek. 'Je kunt niet zeggen: iemand is veel alleen, dus hij zal wel eenzaam zijn. Maar over het algemeen stellen we dat wie gebrek aan verbinding met zijn omgeving ervaart, zich eenzaam voelt.'

Machielse doet al twintig jaar onderzoek naar eenzaamheid en sociaal isolement. Ze zit in de wetenschappelijke adviescommissie van het actieprogramma van de overheid, 'Eén tegen eenzaamheid'. Er zijn drie soorten eenzaamheid, legt ze uit. Wie sociaal eenzaam is, heeft misschien wel intieme contacten zoals een partner, maar geen gezelschapscontacten om andere dingen mee te doen.

Bij emotionele eenzaamheid zijn er wel kennissen om dingen mee te doen, maar mist iemand een hecht, intiem contact, bijvoorbeeld met een heel goede vriend(in) of partner. Dan is er nog existentiële eenzaamheid, waarbij je het gevoel hebt er niet echt bij te horen in de samenleving, of geen verbinding met jezelf kunt maken.'

Hoofdpijn

'Eén tegen eenzaamheid' van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport loopt sinds maart 2018. Het is de opvolger van de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid die al jaren bezig was om het thema op de agenda te zetten. Machielse legt uit waarom de overheid zich bezighoudt met eenzaamheid. 'Iedereen is weleens eenzaam, bijvoorbeeld als je relatie uit is of als je net verhuisd bent.

Meestal kom je dan zelf wel in actie om meer of betere contacten te vinden. Maar als mensen geen oplossingen kunnen vinden voor hun situatie, kan eenzaamheid chronisch worden. Dat heeft vervelende gevolgen. Er ontstaan psychische problemen, maar er is ook een relatie met de lichamelijke gezondheid. Hoofdpijn, hartkloppingen en slapeloosheid bijvoorbeeld. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat chronische eenzaamheid net zo slecht is voor het lichaam als vijftien sigaretten per dag roken of ernstig overgewicht. Die risico's voor de gezondheid zijn reden voor de overheid om zich hiermee bezig te houden.'

De focus van het programma ligt vooral op eenzaamheid bij ouderen. 'Ouderen voelen zich vaker eenzaam omdat steeds meer dierbaren wegvallen, mensen die hen goed kenden en met wie ze veel deelden. Dat gemis kunnen anderen niet zomaar compenseren.'

Door het landelijke programma staat het thema eenzaamheid in elke Nederlandse gemeente hoog op de agenda, zegt Machielse, en dat was vroeger niet zo. 'Toen ik twintig jaar geleden begon met mijn onderzoeken zagen gemeenten eenzaamheid als een privéprobleem

waarmee ze zich niet hoefden bezig te houden. Dat moesten mensen zelf maar regelen. Nu is duidelijk dat we er met elkaar iets aan moeten doen. Ik denk dat het onderwerp op de agenda's zal blijven staan.'

Van kerk tot huisarts

Een van de belangrijkste programmapunten was dat zoveel mogelijk gemeenten lokale coalities zouden vormen. Wat is een lokale coalitie? 'Hierin werken allerlei partijen binnen de gemeente samen die zich bezig houden met het voorkomen en verhelpen van eenzaamheid. Zoals de kerk, de huisarts, de zorgorganisaties en vrijwilligersorganisaties. Vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben nu zo'n lokale coalitie. Die krijgen ondersteuning van de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid. Deze club regelt masterclasses, treedt op als adviseur en deelt kennis.'

Het is nog te vroeg om de verandering van eenzaamheid als gevolg van 'Eén tegen eenzaamheid' te meten. De coalities zijn er, maar de aanpak moeten we nog verduurzamen, zegt Machielse. 'Ze zitten om de tafel en organiseren bijeenkomsten om kennis over eenzaamheid te delen. Nu gaan we stappen zetten om die samenwerking tussen al die verschillende partijen in de gemeenten echt effectief te maken.

Hoe zorgen we dat elke partij de juiste doelgroep bereikt, zodat er geen overlap ontstaat of juist lacunes? Hoe stemmen de partijen dat onderling goed af, hoe verwijzen ze naar elkaar door? En zijn er nog meer partners die we kunnen betrekken, bijvoorbeeld ondernemers? Ook zij kunnen eenzame mensen signaleren en ondersteunen.'

Bakkie pleur

Tijdens corona werden de aandacht en het begrip voor eenzaamheid alleen maar groter, zegt de hoogleraar. 'Door de maatregelen konden we minder met elkaar omgaan. Toen bleek dat er mensen in alle leeftijdscategorieën eenzaam waren.' Het actieprogramma liep in principe door, maar veel onderdelen lagen tijdelijk stil, zoals het stimuleren van vrijwilligerswerk, het organiseren van activiteiten en het opzetten van maatjescontact om emotionele eenzaamheid aan te pakken.

Na een paar maanden werden er overal in het land alternatieven bedacht. Vrijwilligers gingen langs de deur bij ouderen om een bloemetje te brengen en even te praten. Er waren telefonische groepsgesprekken over bepaalde thema's. En in Rotterdam beleefden mensen tijdens 'bakkie pleur' telefonisch samen een koffiemoment.

Nieuwe interventies

De wetenschappelijke adviescommissie is vooral verantwoordelijk voor de onderzoeksagenda van 'Eén tegen eenzaamheid'. Ze kijkt welke stappen er worden gezet, of dat nieuwe resultaten oplevert en of welke kennis nodig is om eenzaamheid beter aan te pakken. 'Ook stimuleren we interventies die kunnen werken bij emotionele of existentiële eenzaamheid,' vertelt Machielse. 'Hierbij ben je er niet met het verzorgen van sociale activiteiten. Het gaat juist om de diepere band, om de kwaliteit van het contact waardoor iemand zich gezien en gekend voelt. Wat kun je voor hen organiseren?'

Dankzij het programma is er veel nieuwe kennis ontwikkeld. Machielse adviseert om opgedane kennis en aanpak zoveel mogelijk te delen, zodat niet iedereen overal opnieuw het wiel hoeft uit te vinden. 'Als je bijeenkomsten organiseert, kijk dan hoe en voor wie je dat doet. En monitor welke groepen helemaal niet in beeld zijn en wat je daarvoor kunt

doen.' De adviescommissie vindt dat er meer aandacht moet zijn voor eenzaamheid onder migranten en onder jongeren. Om interventies voor iedereen toegankelijk te maken, is het belangrijk om succesvolle interventies duidelijk te beschrijven. Dan worden ze opgenomen in een landelijke databank zodat ze overdraagbaar zijn aan anderen.

Over Anja Machielse

Is hoogleraar humanisme en sociale weerbaarheid en bijzonder hoogleraar empowerment van ouderen aan de Universiteit voor Humanistiek. Haar belangrijkste onderzoeksthema's zijn: sociaal isolement, eenzaamheid, sociale weerbaarheid, existentiële problemen en zingevingsvragen.

Reacties welkom!

Indien u naar aanleiding van een artikel een vraag of opmerking heeft, stuur dan een Email naar tnSeniorenindeSamenleving@gmail.com. Wij sturen uw bericht door of zorgen dat u een reactie krijgt. Omwille van privacy redenen nemen wij bij voorkeur geen privé Emailadressen op in onze nieuwsbrieven of andere correspondentie.